

Зимна история

Проект за късометражен анимационен филм

Дилян Еленков и Димитър Димитров

Анотация

Мрачна симфония, в която талантът и вината се преплитат в танц, раждащ шедеврови.

Сценарий

1.Сцена. Кадри от работните помещения на сценариста и режисьора.

Камерата бавно се приближава. Двамата приятели седят с телефоните си и споделят своите истории. Те говорят по общи теми: за миналото, за парадоксите на живота, за интересните идеи от предния ден, за работата им върху различни филмови проекти.

Сценарист: „През годините с Дим, моят режисьор, установихме неочаквано силна връзка. Всичко започна постепенно.“

2.Сцена. Камерата показва уюта на работните им помещения, където те седят, обсъждайки сценария на новия си филм. Разговорът им е изпълнен с ентузиазъм и идеи.

Сценарист: „В началото беше предимно по работа. Обсъждахме поредния филм, който щяхме да направим.“

3.Сцена. Следващата сцена показва как те си звънят все по-често, дори когато нямат конкретни задачи за обсъждане. Първоначално се чуват веднъж месечно, но скоро тези срещи стават седмични.

Сценарист: „После започнахме да се чуваме все по-често.“

3-а.Сцена. Камерата показва как те разговарят всеки ден докато пият кафе и, независимо от обстоятелствата. Техният разговор е пълен с топлина и разбиране.

Сценарист: „От веднъж месечно, през веднъж седмично, докато в един момент това стана ежедневиe.“

3-б. Сцена. Сцената показва как те чакат с нетърпение момента, когато часовникът удари 8:30 и телефонът звъни. Лицата им светват от радост при звука на гласа на другия. Тази рутина е станала важна част от техния живот и тяхното приятелство.

Сценарист: „Дори без да имаше конкретна причина, всяка сутрин водехме едночасов разговор. Нямах търпение да стане 8:30, по което време обикновено си звъняхме.“

4. Сцена. Камерата се фокусира върху Дим, който стои в центъра на кадъра, заобиколен от своето семейство – жена му и трите му деца, две момичета и едно момче. Животът му може да бъде описан като мечтата на мнозина – идеален и щастлив. Но тази хармония не е постигната лесно.

Сценарист: „Дим имаше жена и три деца, две момичета и едно момче. Можеше да се каже, че има мечтания от много, така наречен, прекрасен живот. Ала си го беше заслужил.“

5. Сцена. Камерата показва как Дим работи усилено, за да осигури всичко необходимо за своето семейство. Виждаме го как се труди неуморно, печелейки уважението и любовта на своята съпруга.

Сценарист: „С много труд спечели сърцето на жена си, после дойдоха и децата. Когато се запознахме, пиеше много.“

6. Сцена. Сцената показва как Дим се бори с алкохола, понякога изпадащ в контролиран гняв. Жена му, която винаги е била до него, решава да постави ултиматум.

Сценарист: „Понякога това избиваше в контролируем гняв. После жена му каза така: „спри да пиеш, или си тръгвай“. И той спря.“

7. Сцена. Камерата показва как Дим взема трудното решение да спре да пие заради своето семейство. Този акт на саможертва укрепва още повече връзката с жена му и децата.

Сценарист: „Въпреки това продължихме да си казваме 'наздраве', без значение кой какво пие.“

8. Сцена. Сцената показва как Дим продължава да се наслаждава на живота, празнувайки малките моменти, независимо че не пие алкохол. Дружба със Сценариста остава силна и непоклатима, въпреки предизвикателствата, които са преодолели заедно.

Сценарист: „Времето минаваше, разговорите продължаваха.“

8. Сцена. Камерата се движи плавно между двамата приятели, които седят в работните си стаи, обградени от книги и сценарии. Разговорите им продължават, като времето сякаш спира.

Сценарист: „Научихме се на взаимно уважение, без чашата да е посредник.“

9. Сцена. Виждаме ги как работят заедно, създавайки филм след филм. Един пише сценарии, а другият рисува и режисира. Всеки от тях влага сърце и душа в своите проекти.

Сценарист: „Правихме филм след филм, аз пишех, той рисуваше и режисираше. Гордееше се с това, че не пие и не пуши, нещо, което аз продължавах да правя.“

10. Сцена. Камерата показва как единият от тях гордо говори за своя здравословен начин на живот, докато другият продължава да се наслаждава на своите навици. Въпреки различията им, те намират баланс и разбирателство.

Сценарист: „Винаги говореше спокойно, ала аз усещах елементи на лудост и спотаен гняв.“

11. Сцена Следващите кадри показват как спокойствието на единия контрастира с вътрешните борби на другия. Въпреки това, те успяват да поддържат открита комуникация и взаимно разбиране.

Сценарист: „Каквито и аз имах. Ние си знаехме.“

12. Сцена. Сцената показва как двамата приятели продължават да работят заедно, подкрепяйки се един друг и преодолявайки всички предизвикателства, които животът им поднася. Техните взаимоотношения са дълбоки и искрени, основани на взаимно уважение и разбиране.

13. Сцена. Камерата се фокусира върху студена зимна сутрин, където снегът покрива всичко наоколо. В тишината на деня, очакването на обаждането от Дим нараства.

Сценарист: „И ето, една зимна сутрин, Дим не се обади. Почаках, не се стърпях, и към 9 му звъннах.“

14. Сцена. Виждаме как Сценаристът гледа телефона си, очаквайки обаждането, но то не идва. След известно време, той решава да звънне сам. Телефонът звъни, но никой не вдига.

Сценарист: „Не вдигна, ала после ми писа, че ще води жена си на ски, затова не може да говори. Успокоих се.“

15. Сцена. Сценаристът получава съобщение от Дим, който обяснява, че ще води жена си на ски и затова не може да говори. Това успокоява Сценаристът, който вече не се тревожи толкова.

Сценарист: „Ала ето, и на следващия ден не се появи. На третия ми звънна, и каза, че жена му претърпяла инцидент в планината.“

16. Сцена. Но на следващия ден отново няма никаква вест от Дим. Сценаристът започва да се тревожи сериозно. Най-накрая, на третия ден, Дим звъни и разказва ужасна история.

Режисьор: „Едната ска ѝ се откачила, паднала, и си счупила врата. Два дни я издирвали, докато я намерили в подножието на един заснежен хълм.“

17. Сцена. Слушайки историята, Сценаристът онемява от шок и тъга. Трагедията, която се е случила, е неописуема.

Сценарист: „Онемях“.

18. Сцена. Последната сцена показва как Сценаристът стои в мълчание, осъзнавайки тежестта на случилото се. Смъртта на жената на Дим оставя дълбок белег в сърцата на всички.

19. Сцена. Камерата се насочва към мрачните дни, седмици и месеци след трагедията. Тишината и тъгата са навсякъде.

Сценарист: „Следващите дни, седмици и месеци бяха тежки. Почти не се чувахме.“

20. Сцена. Виждаме как Сценаристът живее в изолация, опитвайки се да се справи с мъката. Контактът с Дим е минимален, почти липсващ.

Сценарист: „Винаги му казвах, 'ако имаш нужда от нещо, каквото и да е, тук съм. Винаги ще бъда'.“

21. Сцена. Сценаристът предлага своята подкрепа на Дим, уверявайки го, че винаги ще бъде там за него. Въпреки това, контактът между тях остава рядък.

Сценарист: „След малко по-продължителна пауза, след около година, Дим ми звънна.“

Режисьор: „Трябва да се видим“.

22. Сцена. След дълга пауза, Дим най-накрая се обажда на Сценариста. Гласът му звучи решително и настоятелно.

Сценарист: „ОК.“

23. Сцена. Сценаристът приема предложението и двамата се уговарят да се срещнат в близкия парк. Мястото е символично, предлагащо спокойствие и възможност за откровени разговори.

Сценарист: *„Разбрахме се да се видим в близкия парк.“*

24. Сцена. Последната сцена показва как двамата приятели се срещат в парка, готови да споделят своите чувства и да започнат процеса на възстановяване. Паркът, с неговата белота и спокойствие, предоставя перфектната обстановка за тяхната среща.

25. Сцена. Камерата се фокусира върху снежния пейзаж, където двамата приятели седят на пейка, която току-що са разчистили от падналия сняг. Тишината е напрегната, а атмосферата е тежка.

Сценарист: *„Седяхме на една пейка, която разчистихме от падналия сняг. Мълчахме.“*

26. Сцена. Виждаме как Сценаристът и Дим седят на пейката, потънали в мълчание. Сценаристът отпива от малко шишенце уиски, опитвайки се да се справи с напрежението.

Сценарист: *„Аз отпихах от патронче уиски.“*

27. Сцена. Дим нарушава мълчанието, признавайки, че не може да продължава повече по този начин. Сценаристът кимва в знак на разбиране.

Режисьор: *„Не мога повече така.“*

Сценарист: *„Разбирам.“*

Режисьор: *„Нищо не разбираш.“*

28 Сцена. Дим отрича, че Сценариста разбира ситуацията. Признанието му е шокиращо и неочаквано.

Режисьор: „Аз убих жена си.“

Сценарист: „Е, не си първият.“

29. Сцена. Сценаристът реагира саркастично, но Дим настоява, че наистина е убил жена си.

Режисьор: „Не, аз наистина я убих... онази сутрин, когато ти казах, че я водя в планината, тя вече бе мъртва. Предната нощ се скарахме, не знам какво стана, бях гневен, помня, че я блъснах по стълбите, после тя лежеше долу със счупен врат.“

30. Сцена. Дим разкрива ужасяващата истина за смъртта на жена си. Той описва как я е блъснал по стълбите и как тя е починала от счупен врат.

Режисьор: „Някак не се паникьосах. Веднага разбрах какво да направя. Занесох тялото ѝ в планината и инсценирах злополука. Това е. Но повече не мога така. Ще се предам.“

31. Сцена. Сценаристът слуша внимателно, докато Дим разказва за действията си и намерението си да се предаде.

Сценарист: „Мълчах, допих наекс уискито.“

Режисьор: „Има още нещо - искам да се грижиш за децата.“

32. Сцена. Сценаристът допива уискито си, докато Дим добавя ново искане – да се грижи за децата му.

Сценарист: „Бях главозамаян, но отговорих 'добре'.“

33. Сцена. Сценаристът е шокиран, но все пак се съгласява да поеме грижата за децата. Последната сцена показва как двамата приятели се справят с тежките последствия от признанието на Дим и новите отговорности, които героят поема.

34. Сцена. Камерата се фокусира върху драматичния обрат в живота на героите. Действията на Дим имат дълготрайни последствия както за него, така и за Сценариста.

***Сценарист:** „И да, така стана. Дим отиде в най-близкото районно, и си разказа историята.“*

35. Сцена. Виждаме как Дим влиза в полицейското управление и разказва цялата истина за убийството на жена си. Решението му е окончателно и неизбежно.

***Сценарист:** „Сега излежава 35 годишна присъда. А аз се озовах с три деца, без дори да имам жена.“*

36. Сцена. Камерата показва как Сценаристът се грижи за трите деца на Дим, поемайки ролята на родител. Ситуацията е сложна и предизвикателна.

***Сценарист:** „Освен всичко, му разрешиха да рисува в затвора. Всеки ден ходя при него на свиждане, нося му нови текстове, по които той прави нови проекти.“*

37. Сцена. Въпреки трудностите, Дим получава разрешение да рисува в затвора. Сценаристът посещава Дим редовно, носейки му нови сценарии за филми.

Сценарист: „И, смея да кажа, че това са едни от най-добрите ни филми.“

38. Сцена. Сътрудничеството им продължава, въпреки физическата дистанция. Филмите, които създават, са сред най-добрите им произведения.

39. Сцена. Последната сцена показва как Сценаристът и Дим продължават да работят заедно, въпреки трудностите и предизвикателствата. Техният творчески дух и отдаденост към изкуството стават още по - силни, дори да изживяват най-трудните моменти от живота си.

Стая 207

Късометражен анимационен филм

Димитър Димитров и Дилян Еленков

Анотация

Във филма *Стая 207* зрителите се запознават с млад студент по живопис. Изправен пред най-голямото си предизвикателство до момента - рисуване на голо тяло, той попада в ситуация, която го води до мистериозната стая 207. Там открива свят на тайни желания и скрити страсти, които го променят завинаги. *Стая 207* изследва теми като сексуалност, идентичност и сложност на човешките стремежи, емоции и взаимоотношения.

Сценарии

Беше прекрасно, топло лято - юлската сесия. Вторият семестър бе приключил благополучно, присъствах на всички лекции. Имах желание за това. Виждате ли, след като завърших гимназията, не знаех с какво точно искам да се занимавам. Минаха две години в лутане, после се записах на курс по рисуване. Ходих там прилежно три години, след което се реших,

кандидатствах в Академията и ме приеха от първия път. Живопис. Бях на 23 години, безгрижен, без момиче, още девствен. От пет години не бях влизал в учебна стая, с което си обяснявах желанието ми да не пропускам нито една лекция.

И така, неусетно дойде юли. Вече бях взел с отличен няколко изпита, предстоеше най-важният, по анатомия, рисуване на голо тяло. Заредих се с един „Сникерс“, сложих слушалките на уокмена и започнах. Моделът беше хубаво младо момиче. Някои ще кажат чудесно, ала това е капан. Хубавите млади момичета са най-трудни за рисуване. Нямаат вдълбани бръчки, изкочили кокали, провиснали гърди. Както и да е, мисля, че се справих добре. След като приключихме, всички излязохме в коридора, кой за цигара, кой за кафе. После вратата се отвори и преподавателката, госпожица М, ни покани да влезем. Минаваше трийсетте, но още ставаше. Тогава трийсет ми се струваше страшно много. Въпреки това понякога я заглеждах. Сигурно е усетила. Често се отъркваше в мен докато поправяше някоя моя грешка на платното.

Вътре в голямата стая картините ни бяха наредени в полукръг, ние насядахме на столове пред тях. Госпожица М седеше зад малко бюро, привикваше ни един по един, първо задаваше някой и друг въпрос по пластична анатомия, след което обсъждаха дадената картина, следваше оценяване и студентът излизаше. Привикваше ни по имена, а моя ред така и не идваше. Започнах да се изнервям, винаги предпочитам да съм от първите. По-скоро в средата. Останах последен. Бяхме само двамата, сами в това огромно помещение. Седнах пред нея и зачаках. Отговорих на въпросите. Каза, че рисунката ми е много добра. Помълчахме. Стана неловко. Станах и се запътих към вратата, ала чух откъм гърба си „Почакай“. Обърнах се, тя се беше изправила с лице към мен. И ето, случи се. Бавно си разкопча копчетата на ризката, след което я разтвори. Отдолу нямаше нищо. После легна на бюрото. Воден от хилядолетни инстинкти се наведох и започнах да я целувам по гърдите. Бяха потни и лепкави. Насочих се към пъпа, после надолу. И БАМ, вратата се отвори с трясък, ние двамата подскочихме и рязко се изправихме. Беше чистачката. Разбра какво става. „О, милички“, рече, „какво правите, не тук, има си място за това“. После се приближи до нас и тихо изрече: „Стая 207“. След което намигна и започна да мете, сякаш нищо не е станало. Ние гузно излязохме. Разделихме се без да си кажем нищо.

Минаха няколко дни, вече почти не мислех за случилото се. Излизах от поредния изпит, когато госпожица М изникна отнякъде, бързо мина

покрай мен, като повей на вятър. Усетих, че държа нещо в дясната си ръка, някак го бе пхнала там. Не погледнах какво е, излязох на двора, развълнуван запалих цигара, и видях, че държа смачкано малко листче хартия. Разгънах го. Там с крив почерк пишеше: „Стая 207, довечера, в 20”. Разтреперих се.

Не знам как мина деня, не беше лек, ала посрешнах ранната вечер. С портиера бяхме гъсти, често го черпех цигари, затова нямаше проблем да вляза толкова късно. Дадох му пореден фас, после поех нагоре по стълбите в тишина. Не знаех къде е стая 207, но предположих по номера, че е на втория етаж. Да, там беше, в дъното на коридора. Там беше и госпожица М, явно подранила, бе осем без пет. Спогледахме се, никой не каза нищо, после натиснах дръжката на вратата, но беше заключено. Разочароващо. Ала все пак реших да почукам. Почти веднага се чу глас „Момент”, после чухме жужене. Отново натиснах бравата, този път поддаде. Отворихме и притеснено влязохме. Беше средно голяма стая, изпълнена със стройно подредени в три редици чинове, до всеки от който бяха сложени по два стола. Най-отпред имаше голямо черно бюро, зад което стоеше огромен дебел мъж. Веднага забелязах, че лявото му око липсва. Не го беше прикрил с нищо, там зееше малка гадна дупка. Испитах силна неприязън. Той ни погледна, мазно се усмихна, посочи към чиновете и каза „Настанявайте се”.

Без да знаем какво точно става, отидохме на един от най-задните чинове. Тя седна на единия стол, аз на другия. Мина доста време, не знаехме какво да правим. Дебелакът си стоеше на мястото. После стана, и с пъшкане се приближи. Погледна ме, и нареди: „Ти се събличай, аз ще я подготвя за теб”. Хвана ме страх, но послушно започнах да си свалям панталона. Беше ме срам и се обърнах с гръб към тях. Вече бях гол. Зад себе си чух странен звук. Обърнах се. Дебелакът се беше надвесил над нея, здраво стиснал възлестите си пръсти около врата ѝ. Стискаше здраво. Очите ѝ бях зачервени, изцъклени, от устата ѝ течаха лиги. „Хей, престани веднага”, изкрещях. Той отмести поглед към мен, ухилено рече „Както кажеш, миличък”, след което я пусна и тресейки се си отиде до мястото. Госпожица М се свлече на земята, кашляше и хълцаше, хвърляше пръски навсякъде. Не направих нищо, не смеех да я докосна. По едно време се успокои. Изправи се и ме погледна с безумен поглед. Стоях гол пред нея. Тогава тя някак машинално също се съблече. Седна на единия стол. Не видях откъде, но извади едно малко лилаво шалче, с което превърза очите си. „Хайде, започвай”, каза. Изпаднах в паника, набързо събрах дрехите си

и в бяг излязох от стаята. Зад себе си чувах подигравателния смях на дебелака и все по-силни викове „ХАЙДЕ, ЗАПОЧВАЙ!“. На излизане се сблъсках с друга идваща двойка. Като ме видяха също се разсмяха. Какво стана после, не помня. Тичах, исках да съм далеч оттам.

Мина време. Бавно, измъчено време. Не видях повече госпожица М. Не знаех дали искам, ала образът ѝ, как седи гола с вързани очи на стола, ме преследваше. Определено изпитвах някакво влечение. Исках да се върна отново там. Осъзнавах, че не бива, затова правех всичко възможно да не мисля за нея. Да се разсейвам. Да забравя.

Така една влажна сутрин се озовах на брега на едно езеро. Бях взел въдица, мятах във водата, без да ме е грижа дали ще хвана нещо.

Риболовът винаги ми е помагал в тежки моменти. Бях сам, това исках.

След час-два в безуспешни опити чух приближаващи се стъпки. „Някой друг рибар“, помислих си, „ще ме подмине, или ще попита как върви“.

Обикновено така става. Тогава един слаб мъж застана до мен. Не носеше въдица. Без да казва нищо, запали цигара. Дръпна веднъж-дваж, след което, без да ме погледне, ясно каза: „И какво, момчето го хвана шубето, и избяга, а?“. После хвърли фасата във водата, обърна се и си тръгна, подхилквайки се. Отново ме обзе паника. Изпотих се, разтреперих се. Като насън се прибрах у дома.

Стоях вкъщи. Не смеех да се покажа навън. Бях спуснал щорите ниско, лампите бяха изгасени. Стоях така в тишина и тъмнина. Не се отпусках, тъкмо обратното, страхът в мен растеше. В един момент осъзнах какво трябва да направя.

В една хладна вечер излязох и се запътих към Академията. Портиерът, фасата, и ето ме пред стая 207. Понечих да почукам, когато вратата се отвори и оттам излязоха мъж и жена, прегърнати. Погледнах ме, намигнаха ми, и отминаха. Влязох. Огледах се. Дебелакът седеше зад бюрото, подпрял главата си с две ръце. Гледаше към чиновете, на някои от които имаше различни двойки. Някои голи, някои не. Едни тепърва се събличаха, други се обличаха. Прииска ми се и госпожица М да е там. Нямаше я. Седнах на най-предния чин, облегнах се на стола и затворих очи. Може би в очакване, може би не. Заслушах се в звуците, идващи откъм чиновете. Сладни, горестни звуци. Налегна ме спокойствие, което отдавна не бях изпитвал. Усетих блаженство. Задряхах. Когато се събудих, бях сам в стаята, само дебелакът още беше там. Беше заспал. Станах и тихо излязох. Прибрах се с нежелание.

Все по-рядко се задържах вечер вкъщи, обземаше ме вълнение, не намирах мястото си там. Започнах да посещавам стая 207 през ден-два, докато в един момент това стана ежедневие. Денем стоях на тъмно, нямах търпение да наближи 20 часа, когато със забързани крачки се отправях към Академията. Стая 207 винаги ми предлагаше нещо ново. Понякога просто слушах, друг път наблюдавах, често просто придремвах спокойно. Видях всичко там, и много любов, и много омраза, грозота, страх, унижение, жестокост, празнота, но хората винаги си тръгваха някак щастливи. Разбрах много неща, вникнах в много души. Вече не намирах дебелака за неприятен. Намигахме си.

Намерих своята НИРВАНА.

Сесията отдавна бе свършила, лятото мина неусетно, дойде новия семестър, но аз спрях да ходя на лекции. Заживях във и със стая 207. Тя бе моят свят.

Една вечер, както обикновено, отново бях там. Но нещо не беше както трябва. Да, дебелакът не беше на мястото си, а стаята беше празна. „Какво пък“, рекох си, „сигурно съм подранил“. Седнах където обикновено седях, на най-предния чин. Положих глава върху него и заспах. В един момент се събудих от силно разтърсване. Отворих очи. Над мен се бе надвесил слабия мъж, който видях на езерото. „А, събуди се най-сетне“, каза ухилен. После стана сериозен. „Виждаш ли, време е“, продължи. „Ти видя и разбра много, вече си готов да заемеш мястото си“, каза и тържествено посочи голямото черно бюро с празен стол. После силно ме затисна с едната си ръка, след което с другата заби дълго метално шило в лявото ми око. Сред рукнала кръв дочух приближаващи се по коридора нетърпеливи стъпки. Бавно се изправих, отидох зад бюрото и седнах на стола. На вратата се почука. „Момент“, казах, и отворих вратата.

Пролетна история

Късометражен анимационен филм

Димитър Димитров и Дилян Еленков

Беше от ония пролетни вечери, в които просто трябваше да се случи нещо. Седях в кафето на Двата ъгъл с намерение да се затопля, затова си взех двеста грама уиски. Освен мен по масите имаше още две двойки

целуващи се, което само изостри самотата ми. Отпивах и се радвах на топлотата, получена на такава елементарна цена.

Не бях забелязал сервитьорката, която ми сменяше пепелниците, докато големия цветен екран не изясни образа си в червената ѝ коса.

Мразя сервитьорите, но обожавам сервитьорките. Винаги ги питам за името им, и винаги го помня, защото са прекрасни същества.

„Лили“ каза тя с прикрита усмивка, а върху сметката, която донесе, написах:

Пролет е

и ние още не се познаваме

още не сме се свенили

още не сме говорили шептели

не сме ходили на кино

в парка по улиците у дома

който не сме създали

деца които не сме кръстили

още не сме откривали себе си

не сме пътували пристигали

някъде не сме се губили

не сме се събуждали заедно

или единият преди другия

още не сме се държали за ръце

потели под завивките

още не сме се карали и ти

още не си ме напуснала

защото е пролет

и ние още не се познаваме

Готвех се да ставам, когато тя каза: почакай, хубаво пишеш, дай ми телефона си. След няколко часа свършва смяната ми, ще се радвам да ме изчакаш. После ме обгърна с червен воал и прошепна: „можеш да направиш часовете по-леки за мен“. Попитах как, тя отговори „можеш да ми разказваш разни неща“, и се зае с належащото.

Неусетно как, се озовахме в апартамента ѝ. Живееше с две свои лели.

Така ме представи: Той е писател. И първото което им казах, бе, как често полицаите ме спират, защото ме мислят за клошар. Да пишеш е като да режеш замразена скумрия с тъп нож - думите са някъде там - добавих. Те дълго се смяха. После ме разпънаха на кръст.

Докато тя решише червената си коса в някоя друга стая, аз бях принуден да разгадавам технологията на една тоалетна с фин слой течност по повърхността. В момента, в който стигнах до предела на силите си, тя се

появи и ме издърпа в антрето, където с розова усмивка и топла влага ме развесели: „измъчиха те, нали?“.

Помоли ме да я почакам още минута, докато облече любимия си пуловер. Появи се сияеща с него, и напъха прелестното си телце там, а после изпищя когато разбра, че лелите и са зашили от ревност левия ръкав, за да не се държим за ръце. Аз се мушнах при нея в пуловера, и похотливо я прегърнах през кръста. Така излязохме на улицата, и усетихме прилив на онова необозримо щастие, което само момче и момиче, споделящи един пуловер могат да усетят.

Усещахме Любовта.

Оттогава започнахме да ходим винаги в един пуловер. Вярно, не след дълго усетихме, че това затруднява движенията ни, и бързо решихме проблема – започнахме да обличаме два пуловера, на които само левият и десният ръкав бяха свързани, и така ходехме, винаги държащи се за ръце. Пресичахме улиците, крояхме булевардите, раздирахме леглото. Хората от далеч разпознаваха силуетите и любовта ни.

Тя беше игрива. Обичаше да застава пред затварящите се врати на автобуса и да крещи: „той съм аз и аз съм тя“. Но това не ѝ стигаше. Започнахме да се пристрастяваме да се хващаме за движещите се автобуси и да тичаме след тях. Хлапета ни се радваха, наблюдавайки как хвърчим зад някой рейс или кола.

Тогава дойде камионът. Хванахме се зад кабината, там, точно където започва ремаркетото. Той потегли и усмивките ни хвърчаха, докато не чухме сирената. Така и никога не разбрахме, че камионът е откраднат и затова е преследван от полицията. Скоростта се увеличаваше, сирените виеха, мъглата се сгъсти, точките се плъзнаха в линии, пръстите се вкопчиха едни в други, усмивките на хлапетата се обърнаха в състрадателни сърпове и писъци, а ние бяхме обгърнати от пламъци червена топлина.

„Хей, разказваш страхотно“ - каза моята червенокоса сервитьорка.

Изпих още едно уиски. Беше прекрасна пролетна вечер. Двамата седяхме на бара, обгърнати с огромния ѝ червен шал, напоен с вълшебен аромат. Смяната на Лили неусетно беше приключила, и ние бавно се понесохме към тишината на нощта, която все още съществуваше някъде там.

Край.

Невидимата тетрадка

Сценарии за пълнометражен анимационен филм

Димитър Димитров и Дилян Еленков

Анотация

Филм, чиято същност е скрита в малките, лични истории, в наглед незначителните преживявания и пренебрежими детайли, докато големите истории, тези за пътуването във времето, войната, преплитането на мистични и библейски имена и символи служат единствено за фонен шум, осигуряващ контраст за проявление на интимността. В този Ноев ковчег за истории, каквато е „Невидимата тетрадка“, се опитваме да вземем със себе си същественото, гледайки от разстояние как светът догаря, а именно детството, мечтите, глухарчетата по пътя, вечерният повик на родителите, неразбираемата привлекателност на ароматите, онази бенка над коляното, сиротно коте, навъртащо се наоколо и несбъднатите сънища на въображението.

Сценарии

Филмът започва с изписващи се на екрана ръкописни букви. Те са написани от Матей, главният герой, мъж на около 40 години. Постепенно буквите преминават в образи.

„Бях излъгал времето. Връщах се където и когато поискам. Бях свидетел на биещи се във въздуха биплани, чиито картечници не спираха да щракат като ято разярени свраки. От дулата, както и от уцелените самолети, излизаше бял или черен дим, който обвиваше всичко в сива мъгла.“

Чува се шум от пробиваща се ламарина, като отваряща се консерва или кенче кола. Матей се рее свободно сред цялата тази суматоха, като избягва куршумите, които, когато случайно го приближат, внезапно поемат по параболична траектория и го заобикалят, след което намират

поредната си цел – поредната тенекиена жертва. Тогава Матей вижда малък червен самолет, току-що уцелен, димящ и понесъл се към земята. Неволно го проследява, вижда го как с трясък се забива в пръстта. Избухва в оранжеви пламъци. Наблюдава това от един хълм, вече стъпил на земята. Около мястото на катастрофата се събират десетина човека. Голяма сива котка също обикаля наоколо. Матей знае, че не трябва, но решава да се приближи. Така или иначе, никой не може да го види – той е незабележим. Ала ето, първо един от хората го поглежда, после втори, трети. „Но вие виждате ли ме?“, пита Матей. Естествено, отговарят. Това го изпълва с чувство, което не е изпитвал отдавна. Усмива се. Приближава още. Разбилият се горящ самолет е празен, няма изгоряло тяло в него. Това някак го радва. Пилотът се е спасил, мисли си Матей. Един ръга с пръчка мястото на пилота, мушка невярващо празната обгоряла седалка. Явно и той си мисли същото като него. Тъкмо Матей решава да го заговори, когато се приближава човек в дълга бяла роба, който гледа Матей ожесточено, със святкащи очи. Вдига ръка, посочва го и гневно казва: „Какво правиш? Марш оттук! Мястото ти не е тук! Веднага изчезвай!“

„Изплаших се, обърнах се и се затичах обратно нагоре по хълма. Там стоеше красиво момиче, което ми подаде ръка. Поех я. В този момент всичко изчезна, попаднах в бяло пространство. Бях сам, реех се сред тази белота. В един момент се погледнах отстрани. Бях се превърнал в огромен ярко лилав червей, който с гърчене се отдалечаваше и смаляваше. Малко преди да го изгубя от поглед, отворих очи.“

Матей се намира в подлез. На опиканата стена до него с розови букви пише: „Добре дошъл в реалността! Тя е поредният цветен телевизор с висока резолюция! Включи конзолата си в него и се забавлявай!“. Той препсува. Бавно се надига, чувствайки как цялото му тяло е схванато.

Гладен е. Жаден е. Около него лежат още десетима души, които все още спят, както и една сива котка, свита на кълбо. Рита Чепа. „Чеп, събуди се“, почти извиква Матей. Чепа първо нещо маха ръце във въздуха, после с влажни очи го поглежда. „О, добрутро“, казва той. „Ставай“, казва му Матей, „твой ред е да ходиш за пиячка“. Чепа мърмори нещо, но се надига. Чепа е готин тип, но малко нацист. Мисли, че и Матей е такъв. Веднъж го помолил да му нарисува нещо, и Матей му нарисувал горящи свастики над вълнуващо се море. Чепа бил възхитен и още тогава го приел за свой. Матей решил да не оспорва или възразява. Както и да е, след като се протяга, Чепа се запътва нанякъде.

Матей седи и чака. Ослушва се по навик. Свикнал е със свистенето и глухия тътен на експлозиите, които се чуват някъде отдалеч, и как бетонният подлез потрепва в отговор. Следват сирените, после раздиращият звук на изстребители. Когато всичко утихва, Матей започва да пише в тетрадката: *„Спомням си, когато обявиха началото на войната. Гледах по телевизията рубриката „Добрата новина“. Обичайното говорене – мъж, спасил умиращ гларус със счупено крило, който и без това пукнал след два дни, друг дал пет лева на бездомник, трети върнал портфейл с двеста кинта; някой пък не изхвърлил фас на улицата. Правил съм всичко това без да го тръбям, си мислех. За мен добрата новина е, че успешно се изсрах сутринта, че не пикая в червено, че изобщо се добрах до кенефа, че инструментът ми падна преди да легна с онази мръсница, че още виждам след тази съмнителна водка от снощи, че задържам в ръцете си лъжицата, че плесента по кожата ми опада. Тъкмо се чух да казвам: „Правете си рубриките, милички, светът има нужда от добри новини“, когато предаването прекъсна и обявиха началото на войната. После завиха сирените и всичко изгасна. Подскочих в леглото,*

попрепсувах, зачудих се дали да не легна пак, отказах се, излязох на терасата. Изплюх се през перваза и влязох обратно. Мазето, рекох си, отивам в мазето. Грабнах сънената котка, сложих я в един кашон и заслизах с нея по стълбите, като на всяко стъпало пусках по една псувня. Когато стигнах мазето, в общата му част вече беше пълно със съседни с обезумели погледи. Подминах ги без да кажа и дума, отидох до своята малка стаичка, мушнах се вътре и пуснах резето. Седнах на една празна каса. Имаше там едно шкафче, наред с всички буркани с компоти. В шкафчето имаше една тридесетгодишна водка, която пазех за сватбата на нероденото си дете. Какво пък, рекох си, взех бутилката, отворих я и също и един компот от горски малини. Отпих голяма глътка от водката, замезих си с малините, които май бяха ферментирали. Услади ми се и неусетно преполових шишето. Доспа ми се. Брей, много бързо, рекох си. Водката се оказа менте. Изпуснах бутилката и паднах на пода в несвяст. Свестих се с мисълта, че съм забравил да се погрижа за немощите си родители. Грабнах котката, която тъкмо ближеше разлятата течност, и хукнах обратно по стълбите...”

От мислите го изважда дрънчене на търкаляща се тенекия. Поглежда в посока на шума и вижда Чепа, който се приближава, подритвайки голям кег. „Това е бира“, казва Чепа. „Охо“, отговаря Матей. Не пита откъде е, защото няма смисъл. От шума всички наоколо се разбуждат. Очите им засвяткват. Мария скача и казва: „Отивам за храна“ и изчезва. Буги взема едно паве и една пръчка, с които разбива капачката на кега. Избива шумна струя, която бързо се успокоява. Всички вземат по една мръсна пластмасова чаша от купа, която държат в един ъгъл. Наливат си. Още не са допили първите наздравници, когато Мария се появява. Носи два

огромни найлонови плика, чието съдържание изсипва пред тях върху гроба на незнайния войн. Пликчетата се оказват пълни с всевъзможни зеленчуци, които явно е намерила или изхвърлени, или зарязани на снощния пазар – моркови, картофи, аспержи, броколи, лук, чесън, домати. Захапва един морков. Стела, която е приседнала вдясно от Матей, му казва: „От това ще те заболи корем“. „Няма значение“, отговаря той. Другите започват жадно да поглъщат всичко пред тях, така, както си е – сурово. „И тях ще ги заболи корем“, мисли си Матей. На никого не му пука. Имат храна и бира. След като се наядва, Матей се отдалечава и започва да пише в тетрадката си:

„Миризмът на гнили зеленчуци ме върна в миналото. Нищо след войната нямаше да е същото, спомените, детството, миналият ни живот щяха да бъдат заличени. Рядко описвах спомени, но този беше неразличим от сън и беше от малкото, които исках да консервирам и да пренеса в живота после. Бях малко дете, обуто в къси панталонки и безвреме. Откривах света по уличките на квартала, държейки ръката на баща ми. Спомням си онзи магазин за плодове и зеленчуци, с който свързвам сладко-ароматния сок на детството. Пълните шепи с безгрешни плодове, нос, потопен в наслада, пръсти, сочещи всичко, очички, обичащи всичко; това е то, да влезеш на тази хрисима сянка, пролазваща по прешлените на гръбнака ти, имитираща естество в бъдеще време, и пръстите на краката изтръпват, пръстите на ръцете се разтварят, като хриле на риба, престояла твърде много време извън своята среда, извън вода, и ти пристъпваш, и дишаш дълбоко, вече си у дома, вече си на гости, и плахо отваряш уста, за да посочиш своето единствено желание, състоящо се от пакетче семки, пръстеновидно, продълговато, като по-дълъг пръст, увито във вестник

от някоя неназована година, и ти го поемаш с трепет, ала това не стига, затова почваш да пипаш и плахо взимаш една черешка, която се разтапя в устата ти със сока на изплашен генерал, който чака повод да се предаде пред противника и го прави по единствения възможен начин – с обич, с доброта и наслада, а там са всички тези чудеса, пред които Пипи би се преклонила: и кранчето с боза, от 6, 9 и 12 стотинки, гниещите дини под кошовете, телените клетки, с които ловиш гълъби, скрити зад една ламаринена ограда, и отново този хлад, и неразбираемата привлекателност на аромата, такъв на чушки, картофи, градински домати, морковчета, извадени току-що от пръстта, репички и целина, малки комплекти за възшебна супа, лимонада в прозрачни шишенца, ябълков сок, затворен в бирени стъклени бутилки, в каси, в палета; чародейство, прокудено от своята страна; и е пълно с деца, които дишат, смеят се, вдишват тази истина от израстването си, те имат своите мечти, които в този момент са взряни в чашката боза, в малко наденичка и може би картофи, които след малко ще изпекат на мимолетно огънче, запалено в градинката между блоковете, и усмивката на продавачката, чието име никога няма да забравят, на която говорят с истинско уважение, защото и тя им говори с такова, и малко клонки, и малко вейки от разрушаващата се и напусната къща, сиротно коте, навъртащо се край цвърчащото месо, и притъмнялата гора на етажите, и вечерният повик на родителите, някои свирят, други директно си викат твоето име, и този трепет – още малко, още малко – докато се прибереш, целунеш мама и тати, и си легнеш, с този спомен, спомен на хладина и топлота едновременно, и сънуваш глухарчетата по пътя си.“

Мария се приближава. „Сега какво пишеш?“, пита тя. Матей ѝ дава да прочете. „Страхотно е“, казва тя. „Може ли и аз да добавя нещо?“

„Разбира се“, отговаря той и ѝ подава тетрадката. Много често се случва и други да пишат и да рисуват свои неща сред редовете. Обикновено описват сънищата и мечтите си. Страниците са изпъстрени с ярки картини, които оживяват, когато се взреш в тях. Ето, там е Мария, в ярко блестящо розово трико, обсипано с обсидиани, на главата ѝ има крещящо жълта перука, с полепнали по нея конфети – тя танцува диво под звуците на лудо диско, обляна от малките бели светещи звезди, отразявани от прожекторите в огромната въртяща се сребърна топка над нея; там е и Буги, в своя златен танк, със златна каска, тържествено подал се от отворения капак на купола, с усмивка на уста изстрелва залп след залп срещу все още неразрушената сграда на театъра отсреща, от която с виковете изкачат хора в черно, които ядно викат нещо, после скачат в реката и отплуват надолу; там е и Чепа, плуващ в морето от горящи свастики; да, там са всички те, този тефтер е всичко за тях, той е тяхното спасение. Матей го пази като Библия, носи го непрекъснато с него, в оранжевата мешка, с перо на гърба си.

В подлеза Матей и приятелите му имат връзка с коридорите на метрото, които излизат до всяка точка на града, и често ги използват като безопасни изходи към някой магазин, склад или друго хранилище. Има и банди от бездомни млади хора. Движат се на групи, нападат и крадат, особено ако другите са по-малка група или сами. Те са ограничени, не правят нищо и не желаят нищо, освен да убият времето. Събират се в мотрисите и палят огън от седалките. Навъртат се и всякакви животни – кучета, котки, плъхове. Тук-там се отварят големи кратери от бомби. Под тях се образуват езера от заблатена вода. Висящите растения и слънчевите лъчи през процепите

придават мистична атмосфера на тези градски рани, допълвана от гукането на сгъшените зад релсите гълъби. Те отказват да летят. Сега небето принадлежи на изстребители, дронове и снаряди.

Когато се налага, Матей и приятелите му се къпят с водата от един ров наблизо, който е в двора на така наречения „Дом на чистотата“. Сухите дни и липсващият водопровод изчерпват водата за няколко месеца и на дъното на рова се показват 30-40 удавени котки с камъни около врата, привързани със сезал. Скелети, мърша, подути тела.

Матей пише в тетрадката:

„И ето, дойде първата Коледа тук долу. Чепа донесе едно малко борче, нямаше и метър, отскубнал го беше от най-близкия тротоар.

Сложихме го в ъгъла. От една хартиена торба изрязяхме изрисуваните старци с червени шапки и бели бради, залепихме ги един за друг и ги поставихме на дръвчето. Мария взе някои от любимите играчки на котетата и ги закичи колкото можеше. Всички тихо седяхме наоколо. Затворих очи. Мама и татко ме снимаха пред окичената с гирлянди елха. Държах в ръцете си количка, обвита в найлон.”

Матей прави кратка пауза, премества погледа си от тетрадката към елхата, после към руините на подлеза.

„Постепенно свикнах с живота в подлеза, усещах го като свой дом, а и войната долу отекваше много по-малко. Обичах подземния сумрак, тишината и прокрадващите се между процепите лъчи. Блокът, в който живеях преди, беше заобиколен от две детски градини и училище. По цял ден дочувах крясъци, рев и глъч. Това ме побъркваше. Искях тишина. Войната сякаш ми донесе това, което исках. Беше по-тихо от всякога. Дори скърцане на бебешка количка не се дочуваше. Чувах само тези на клошарите, събиращи каквото могат из улиците. Да, настъпи

така желаната тишина. И знаете ли, започна да ми липсва онзи плътен шум, този фон, на който израснах.“

Една нощ Матей се връща в семейния апартамент, макар и случайно.

Трябвало е да отиде за вино и докато бърза обратно към подлеза, попада на тълпа пияни хлапета, които обграждат непознато момиче и го замерят с парчета от сиви мраморни плочки. Матей хваща едно от хлапетата и му извива ръката, а останалите изчезват. Момичето плаче и умолително казва: „Моля те, прибери ме, загубих се.“ Матей се обръща към момичето с успокоителен тон: „Добре, миличка, чакай, ще ти помогна.“ Инстинктивно я води към блока, в който преди е живял. Момичето е сковано и държи две огромни торби в ръцете си. То плаче тихо, но внезапно избухва в истеричен смях, вонейки на алкохол. Смахът ѝ не спира, докато изкачват стълбите, покрай които личат следите от пожари и снаряди. Вратата е отворена и смехът ѝ продължава, докато влизат в кухнята. Матей ѝ сипва чаша вино, сам пресушава две набързо, а третата оставя за разговора. Момичето спира да се смее и заглежда пода, докато главният герой мълчаливо отваря друга бутилка. Накрая тя проговаря, първите ѝ думи са, че докато идвала насам, изпила бутилка водка. Въпреки че не се съмнява в това, Матей спира да ѝ долива вино. След това тя разказва как някакво тъпо копеле я било заключило, защото искала да го напусне. Някак успява да го издебне в момент, когато изпада в кома, събира си багажа в двете торби и се измъква. Няма къде да отиде. Матей ѝ казва, че трябва да се наспи. Тя отговаря, че не знае дали ще може да заспи. После, някак унесено, тя заговаря отново: „Трябва да помогнеш на тези деца,“ казва. „Не мога да ги понасям,“ отговаря главният герой. „Те са готови. Никога не са имали избор. В теб виждат възможност за цел. Изгубиха всичко, както и ти, ала ти още си тук, а тази твоя тетрадка, от която им четеш, е

единственият огън, който ги кара да продължават. Няма друго, разбираш ли?“ „Не ме интересува, каквото и да направя, няма да има значение,“ казва Матей. „Когато дойде време, ще го направиш, и ще разбереш, че има значение,“ тихо заключава момичето.

Матей оправя леглото, завива момичето и сяда до нея за малко. Тя заспива почти веднага. „Момичето е право,“ мисли си Матей.

„Децата наистина имаха нужда от помощ, не притежаваха нищо, дори спомени. Преди не им се налагаше да напускат тъмните си стаи.

Прекарваха денонощията си във виртуалните светове и компютърни игри. Войната им отне всичко. Светът им се разпадна. Не знаеха какво да правят в това пространство, което преди бяха виждали само през процепа на завесата. Не знаеха как да отворят дори една консерва.

Вместо да вършат каквото и да е, те седяха по цял ден на парапетите над подлеза. Вярваха, че нещата сами ще се случат, като в игрите.“

Матей излиза на терасата, пали цигара, после изважда тетрадката и пише: „Спомням си как стоях тук, на терасата, и предчувствах края. Виждах това дори в тревожното чуруликане на птичките. Чудех се дали ще продължат да огласят поляната, когато бомбите започнат да падат. Чудех се дали тази разлистена зеленина ще стане черно-бяла, като във филмите за Втората световна. Тогова още живеех с родителите си. Те бяха възрастни, минаваха 80-те. Аз самият тогава минавах 40-те.

Отдавна се бях отказал от мисълта да създам собствено семейство.

Идващото бъдеще ме правеше едва ли не доволен, че нямам деца.

Идваше война. Непокосимо, като оглозгана от пес кост.

И тогава не излизах често, както и сега от подлеза. Не се срещах с приятели. Прекъснах всички връзки. Единствено се налагаше веднъж дневно да слизам до малката бакалийка наблизо, да напазарувам най-

необходимото. Не бях разточителен, но не и пестелив. Бях подготвен, в този смисъл. Бях подготвен за момента, в който нямаше да има бакалийка, нямаше да има нищо.

Имах котка, която обожавях. Родителите ми също бяха силно привързани към нея. Тя даваше на всички доза щастие в ежедневието. Хранех я винаги с прясна риба, сварена, която, преди да дам на котето, старателно почиствах от костите. Благодарността беше взаимна. Живеех по този начин и не желяех нищо повече. Бях намерил щастието, своя мир. Дори готвенето ме извисяваше. Радвах се, че има за кого да готвя, правех чудни ястия. Имаш дори свои рецепти, които с времето се развиваха. Майка ми и баща ми харесваха всичко, което им предлагаш. Дните минаваха в тишина и спокойствие.

Когато войната започна, получих повиквателна. Дори не дойдох лично, а по пощата, отдавна празна и неизползвана. Накъсах малката хартийка и я хвърлих в кошчето. Мисълта за сражение беше немислима. Замислих се дали да не се извая като умопобъркан и да отида в лудница. Предпочитах това, отколкото да съм на бойно поле. Ала не можех да напусна дома си. Не можех да оставя родителите си.

След като завиха сирените, видях паниката в очите на старите. Обезумелите им погледи. Страх и тъга едновременно. Видях миналото, видях сватбата им, похабените снимки от едно щастливо и далечно съществуване. Сирените не спираха. Котето изплашено се скри под леглото. Тогава разбрах. Разбрах какво трябва да направя.

След като отмина кратката паника, се сетих, че преди време някъде бях прочел, че в семената на ябълките се съдържа цианид. Излязох със съзнанието, че ще е за последно, и часове преди да затворят

магазинчето, купих пет килограма зелени ябълки. Като се прибирах, оставих вратата на входа отворена, не видях смисъл да я затворя. Привечер нарязях ябълките, извадих семките, накълцах ги с дървената дръжка на един стар нож, после ги сложих в малка тенджерка, сипах чаша вода и ги сварих. После направих своята любима, както и на родителите ми, каварма – със свинска плешка, нарязана на ситно, с лук и червени чушки, индийско орехче и магданоз. Вместо вода сипах отварата от семки на ябълки. Ухаеше чудесно.

Стана време за вечеря, сипах три порции, всички седнахме на малката маса в кухничката. Хапнахме, беше по-вкусно от всякога. Мама и татко се умориха и казаха, че ще лягат. Целунах ги по челата и им пожелах лека нощ. После отидох при котето. Погледнахме се, очите казваха всичко. Погалих го, нямах сили да му дам от специалната вода.

Прибрах се в стаята си. Преди това минах през спалнята на родителите си. Те тихо спяха, завити в тънко одеяло. Оставих вратата между нас отворена, както и тази на входа. Седнах на своето легло и запалих цигара. Пуших бавно.

Преди фасът да догори, усетих силно замайване и тежест в главата. Време е, казах си. Изгасих цигарата и легнах. Оставих лампата да свети. Завих се плътно. Затворих очи и притихнах. Навън първите бомби засвистяха.

Толкова си спомням от този ден. Когато отворих очи, главата ми подскачаше по изпочупените стъпала на подлеса. Ванката, един от обитателите му, ме влачеше за краката към тъмния тунел долу.”

Матей влиза обратно в кухнята, където край масичката седят майка му и баща му, черно-бели, на по дваайсет години, като от снимките, които е

разглеждал като малък. Поглежда отново спящата непозната, благодари мълчаливо за този миг и излиза.

Поема по оплешивелите алеи обратно към подлеза. След първите няколко метра се спъва в размазана по плочките кофичка от кисело мляко. След няколко метра има още една. И това продължава. Следва ги като трохи. Тогава вижда двама от младежите, които носят торба с кисели млека, вадят ги една по една и ги хвърлят ядно по земята. „Хей“, изкрещява. Те се сепват, спират се. Приближава ги. „Какво правите, бе?“, пита, ако това изобщо е въпрос. Мълчат. Матей взема торбата, която е още наполовина пълна. „Ще ни свърши работа по-късно“, си мисли. Казва им, че или ще им нарита задниците, или да се върнат по пътя си обратно и да съберат всички омазани кофички. Поглеждат го, той не знае дали вижда тъга или тревога в очите им, но те се обръщат и вървейки пред него в обратна посока, започват да събират каквото са разхвърляли. Слагат кофичките в джобовете си.

Матей пише:

„В началото изпитвах гняв към младите. Ядосваше ме глупостта им, ненавиждах наивността им. По дяволите, те не знаеха нищо. Бяха тълпа холерични глупаци. Придържах се само към моите хора, долу в подлеза. В своята собствена наивност вярвах, че ме разбират. Играех си на Бог. Откривахме малки тайни, как да оцелеем през нощта, как да доживеем новия ден. Бях лош бог. Причините и задачите, които определях и показвах, бяха егоистични и малодушни. Когато не ме слушаха, ги замерях с бутилки. Ритах във въздуха, не поглеждах очите им. После излизах от подлеза и плачех. Връщах се натъжен, с извинения и недостатъчни думи. Ето ме, казвах, това съм. Тук съм, винаги ще бъда тук. Не съм много приятен, но заедно ще посрещнем утрото. После

лягах и мислех за малките. Какво можеха те? Каквото и аз. Как можех да им се гневя? Това не беше към тях, това беше към мен. Ядосвах се на себе си, че ги бях изоставил. Не им обръщах вниманието, годността на което изтичаше. Една нощ разбрах, че аз трябва да отида при тях, не те при мен. Те не бяха създадени за живот в подлеза. В тишината под земята се усмихнах, знаех какво да направя.“

Матей спира да пише и затваря тетрадката.

Излиза от подлеза. Млади хора го наобикалят. Гледат го с почит. Искат да станат като него, и се опитват да му подражават.

Матей им разказва:

„Бях едно самосъжалеващо се, вегетиращо лайно. Музика, видео игри, разговори за Бог, изкуство и политика – бунтът на застаряващия пубертет – чекиджия, живеещ при родителите си. Разбрах колко съм скапан в утрините след колабирали запои, в секундите, решаващи живота ми. Това е краят, си казвах. Как може да си сигурен, че краят е дошъл ли? Като се умориш. Поглеждаш назад и не откриваш нищо, а ти вече си уморен, и то преди да си започнал. Разказвах им за приятелите си, този застрашен вид. За угарките, за фасовете, за алкохола. За това какво е да си ОК. Заклинания, проклетия. Забравени запознанства, имена, фигури, усмивките, които водят до никъде. За курвите. Теми колкото щеш. Бъди достатъчно оригинален и ще пробиеш, бъди достатъчно рядък, и лайната ти ще се разпръснат навсякъде. Не следвай правилата, не ти е нужно това, критиците се страхуват достатъчно от неграмотността. Няма да ти направят забележка. Срамуват се достатъчно от теб. Отдавна не очакват „за мишките и хората и голямата риба“. Всяко голямо лайно има нужда от своя голям гъз и от

своя голям кенеф. С течаща вода. Бъди близо до хората, близо до масите. Претендирай, че си АРТ. Претендирай, че си измислил точното време и точното място. Претендирай с жест, казващ всичко това. Не се показвай на обществено място, освен ако не си сигурен, че ще се насереш достатъчно. Обиждай приятелите си, пуши цигарите, докато ти изгорят пръстите, пий, докато показалецът ти протрие простатата, внушавай си, че по-зле няма как да стане, вярвай, че си проклет, проклеј всички останали, щедро раздавай името си, чукай жени с червени имена. Не бъди сантиментален. Не си купувай къща с басейн и жив плет. Живей в апартамент, на осмия етаж. Плащай редовно на чистачката и за асансьора.

Живей високо. Винаги можеш да скочиш оттам.“

Случва се младите хора да го замерят с камъни. Той не им се сърди. Търпелив е с тях, но камъните са досадни. Те плюят по него, вярно, твърде отдалеч, за да го уцелят в лицето. Затова той не обръща особено внимание. Камъните обаче го принуждават да се мръдне вляво или вдясно. Движения, които е усъвършенствал с времето.

Матей се прибира уморен и сядва върху пружината. Отчупва крайче хляб и бавно го поглъща, залък по залък, без да прави трохи. Хлябът е сух и той го преглъща с вода от тръбата, като внимателно изчаква белият хлор да спре да прави това, което трябва да прави. След това застива така за около пет часа. Понякога усеща по-осезаемо синините и червенините от камъните по лицето и гърба си. Гърбът му може също да го боли от пружината, върху която лежи. Под нея има леген, за да не цапа пода, ако се напикае, докато отсъства. Остава тялото си на автопилот, обикновено за не повече от една нощ, точно както го правим, докато сънуваме.

Тъкмо го обзема познатата лекота, когато усеща топлина откъм гърба си. Пространството около него започва да се размива и изчезва, докато не се озовава в тъмен коридор. Пред него стои фигура, облечена в дрехи, наподобяващи древни одежди на инквизитор. Матей стои изумен, неспособен да каже каквото и да е. Фигурата протегля ръка, хваща го и със сила го задърпва по коридора. Тя отваря врата след врата, всяка от тях водеща към различни фрагменти от историята. Заедно наблюдават възхода и падението на империи, религии и идеологии. Разрушение и страдание, причинени от войни, гордост, тласкаща към катастрофи, недоразумения, водещи до масово унищожение. Хората изглеждат обречени. Матей вижда това ясно. Чувства се като част от самата тъкан на времето. Чува дори цвиленето на конете, виковете на войниците, шепота на последното дихание.

Фигурата говори с глас, който звучи едновременно познат и далечен:

„Виждам, че си успял да овладееш тайните на времето. Защо си тук?“

Матей отговаря:

„Аз... аз търся отговори.“

Фигурата продължава:

„Знам това. Тук съм само за да ти напомня онова, което вече знаеш.

Това, в което вярваш, е добро. Но нали разбираш, че е пълна глупост.

Ние пишем историята. Светът трябва да премине през своите

изпитания, за да узрее, и дотогава ние ще сме нужни. Ти трябва

незабавно да спреш опитите си, защото последствията могат да

бъдат катастрофални.“

„Но ако мога да променя нещо, защо трябва да спирам?“

„Промяната е непредвидима. Трябва да сме внимателни, когато играем

с времето. Страданието и радостта са две страни на една монета.

Премахвайки едното, рискуваме да загубим и другото.“

„Ако всичко е предопределено, какъв изобщо е смисълът?“

„Това трябва да остане загадка за теб. Предопределеността е илюзия, която сам създаваш в страха си от неизвестното.“

„Тогава какво е истинско?“

„Истината е тук и сега.“

„Но как да я открия?“

„Чрез действие.“

„Дори и то да води до разрушение?“

„Особено тогава. Разрушението ражда ново начало.“

„Моля ви, прегърнете ме. Имам нужда от това.“

Фигурата се усмихва и поставя ръката си на рамото му. Матей бавно изважда писалката, и я забива в окото на фигурата. Слепият човек пада на колене и целува ръката на Матей. Той я отдръпва с отвращение. Изважда набоденото перо и му казва:

„Това са единствените очи, които искам да видя. Вече се случва. Кървящ пясък, непокълнал камък“.

Фигурата се строполява на пода, а Матей трескаво се оглежда.

Пространството около него отново започва да се размива и той се озовава обратно в подлеза. Лежи на пружината, дишайки тежко. Докато осъзнава, че всичко това е било сън, се появява Ванката и поставя писалката му върху тетрадката. Матей се опитва да му благодари, но от устата му не излиза нищо.

До него достигат жалните гласове на Чепи и Мария. Те страдат за смъртта на Стела. Инцидентът се случил, докато тя спасявала котките в съседния подлез. Тогава изневиделица била обградена от трима екоактивисти, които, след като видели, че няма разрешително, я съборили на земята и я

убили с ритници. Чепа и Матей сковават набързо ковчег от един захвърлен шкаф. Полагат вътре тялото и бавно се отправят към парка. Матей върви най-отпред, водейки малката им процесия. Знаят точното място – малка сенчеста полянка, недалеч, на която Стела събирала и хранела любимите си котки. Там била наслагала десетина кашона, облепени с широко тиксо, с малки вратички, в които котетата се приютявали. Чепа, като най-здрав и силен от тях, се захваща и за час изкопава гроб, дълбок около метър.

Полагат ковчега. Преди да го засипят, пускат любимата ѝ песен на стар уокмен, чийто звук бил усилен докрай, за да се чува през слушалките. Всички мълчат, а слушалките пращат. Матей отваря тетрадката и прочита едно кратко стихотворение, което бил написал за нея, преди да почине. После откъсва страницата, сгъва я на руло, пъхва я в едно празно пластмасово патронче от уиски и го поставя откъм краката ѝ. Посипват пръстта. Бавно се запътват към подлеза. Зад тях се дочува приглушено мяукане.

По пътя минават покрай поредната кофа. Край нея спи един по-брадясал човек от тях. До него дреме дръгливо куче, а край тях стоят две-три найлонови торби. Старецът се събужда и започва да вика нещо неразбираемо по тях, псето залая. Чепа халосва с калната лопата противния дъртак по челото, Матей рита песа, което заскимтява, после грабват торбите и изчезват.

Когато се прибират, разтварят торбите. Не е зле – няколко кутии с недоядено китайско, половин чер хляб, и патронче с алкохол от неизвестен произход. И някакви парцали. Добра плячка. Мария начупва хляба и им раздава по късче. После, така, стоейки в кръг, си подават шишенцето.

Матей пише:

„Когато Стела си отиде, заглъхваха поредните сирени. Скоро след това обявиха края на войната. Никой не се зарадва. Раните, които нанесе, бяха прекалено дълбоки, но поне кошмарът беше свършил. Нямаше страх, нямаше и очакване. Птиците отдавна бяха замлъкнали. Беше топла, влажна вечер. Миришеца на урина. На предсмъртно хриптене и нежелание. Вървахме между купища индустриални отломки. Тази наша среща се оказа една от последните ни. Някои си отиваха от подлеза. Други идваха. Нови, стари. Понякога Мария се появява наоколо. „Как си?“ Отговарям: „Екстра.“ „Ти?“ „Екстра.“ Сяда до мен и отпива от своето патронче уиски. После мълчим и гледаме плочките под нас. Понякога ми идва да ѝ предложа да слезем заедно долу в подлеза, има там един оставен матрак, но се отказвам. Веднъж Чепа дойде с обръсната глава. Всички му честитихме новата скинарска прическа. Той не каза нищо. След време изчезна. После разбрахме, че имал левкемия. Не знаем дали още е жив, но не идва. Буги отиде да живее при чичо си, някъде в планината. Не вярвам да е по-щастлив. Едва ли. Чух, че Ванката станал спасител, някъде по морето. Мария е още тук. Засега. Никой вече нямаше нужда от закрилата на подлеза. Беше се превърнал в храм, вярно, негативен, нещо като пирамида, забита в земята, ала младите го разпознаваха като специално място. Бяха надраскали със спрей разни думи от тетрадката. Спрях се на парапета, ограждащ стълбите. Загледах ги. Сега, когато младото поколение трябваше да оцелява сред руините и болката, особено ясно личеше колко крехко е човешкото съществуване.“

Наоколо, на различни групички, има тийнейджъри, дишащи лепило от найлонови пликчета. Погледите им са празни, зачервени и щастливи едновременно. Те са сравнително добре облечени, в разноцветни дрехи,

имат все още здрави обувки, предимно кецове. Матей отдавна доизносва старите си, посивели и омърляни парцали, но ги носи с вдигната глава и очевидна неподозирана гордост. Ходи бос, брадясал, с дълги сплъстени коси, недокосвани от гребен. Младите го слушат с широко отворени очи, а той им завижда донякъде, най-вече за младостта, която при него отдавна е отминала. Тълпата неусетно става голяма. Идват нови хора и застават мълчаливо зад другите. Никой не помръдва, не си тръгва. Тихо е, и когато Матей заговаря, гласът му отеква до последните редици.

„Разбирам вашата несигурност. Вие сте предстоящи хора - неуверено поколение, изискващо своите идоли, ненамерени в родителите, невидяни в съвършената изисканост на иконите, нечути в думите на боговете-инфлуенсъри. Живеете в общество без социалност, социализация без общество, сред множество, изградено в асоциалност. Непримириемостта ви се изразява в агресивна леност. Вие сте деца, порастващи преждевременно, незнаещи какво е детство. Посрещате светлината в страх, с поглед, взрян в изгряващата тъмнина. Очите ви рядко поглеждат себе си, главите ви са сведени. Музиката, общуването или романтиката нищо не значат за вас, а любовта е сведена до три емотикона. Информацията потопа въображението ви в непрестанен обмен на празни и лишени от смисъл думи. Смъртта е част от далечна игра - конзола, в която отваряте кутии с изкачащи палячовци, убивате родителите, приятелите и враговете си за бонус точки, разбивате главите си в тухли за няколко монети, взривявате танкове и градове, докато пицата изстива недокосната в чинията отляво на бюрото – вашият недосегаем трон; тук няма тъга, тя е далечна реплика от ненаписано бъдеще. Принцът не е на бял кон, принцесата не е в златна рокля. Бъдещето е празен лист. На празната страница не е написано

ничие име. Единственото, което ни очаква, е сътворение. Молим се на Господ, без да разбираме как той моли нас. Моли ни за внимание, за собственото си съществуване. Докато ние сме тук, и той съществува. Тръгнете с мен, но елате като неписани страници, като новородени, без отражение в огледалото. Пригответе се, измийте се, целунете калната земя и елате да започнем наново. Защото не можем да създаваме, докато следваме. Ако тръгнете след мен, аз няма да бъда ваш учител. Ще се превърна мигновено в спомен, от който да се въздигнете. Чуйте гласа на творбата, която моли за създаването си. Вдигнете ръце, затворете очи и започнете да създавате. Светът пред нас е готов.”

Внезапно се чува силен тропот от копита, а уплашени викове се разнасят във въздуха. Главите се повдигат и всички поглеждат в посока на врявата. На зиг-заг към тях се приближава кафяв кон, обзяден от брадат ездач в сива одежда. Всички наоколо се разпръсват, викайки: „Бягайте, той идва, ще дойде при нас! Това е краят!“ Силната миризма на конски лайна изпълва въздуха. Матей грабва тефтера и побягва. Конят и ездачът тръгват след него, а той панически тича, обръща се, пада, но те го приближават все повече. Матей продължава да тича, усещайки как сърцето му бие лудо в гърдите.

Малко преди да го настигнат, пред него се появява Ванката, облечен в сияеща бяла роба. Той отваря устата си и от нея се разнася гръм, чиито светкавици се преобразяват в цветни вълни. Вълните обхващат коня и ездача, които мигом с пукот се разтварят в ефира. Матей наблюдава всичко това невярващо. След това се обръща към Ванката, който вече не е с бялата роба, а носи бяла тениска и сини дънки. Ванката се усмихва благо.

„Как си?“, пита го. Матей се оглежда. Краката му са в кал. Целият е покрит с кал, дори часовникът му е в кал. Не знае защо, иска да види колко е часът, но не разбира. В ръката си държи калната тетрадка. Показва я на Ванката и казва: „Чуй, тук е всичко, и миналото, и бъдещето, всички НИЕ СМЕ ТУК... моля те, виж!“ Матей иска да му покаже всичко - цветните ярки страници, танцуващите под прожекторите девойки, ярките огньове, безкрайните на здравици и усмивки, разстилящият се звънък смях... Отваря тетрадката, но там няма нищо, страниците са празни. Започва да ги разлиства панически, не може да намери нито началото, нито края, от ръцете му започват да се сипят изпокъсани празни листа. Разтреперва се. Не знае какво става. „Тук е всичко“, мълви, но не може да диша.